

**Mateřská škola pro zrakově postižené,
Havířov, Mozartova 2, příspěvková organizace**

„Vnímáme svět jinými očima“

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Vydal: Mateřská škola pro zrakově postižené, Havířov - Město, Mozartova 2,
příspěvková organizace pod číslem jednacím **MŠzr/128/2011**
Schválila: ředitelka školy – Mgr. Šárka Chobotová
Závaznost: pro všechny zaměstnance školy
Účinnost: od 1. září 2012 do 31. 8. 2013

OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE.....	4
ÚVOD.....	5
ORGANIZAČNÍ SCHÉMA ŠKOLY.....	7
1 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ.....	8
1.1 Materiální a hygienické podmínky školy.....	8
1.2 Psychohygiena, životospráva, psychosociální podmínky.....	9
1.3 Charakteristika tříd:.....	11
1.4 Spolupráce s rodinou.....	12
1.5 Spolupráce s partnery MŠ.....	12
1.6 Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí.....	13
1.7 Personální podmínky.....	14
2 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	15
2.1 Školní řád.....	15
2.1.1 Práva o povinnosti.....	15
2.1.2 Provoz a vnitřní režim.....	16
2.2 Organizace dne v MŠ (orientační).....	18
2.3 Přijímání dětí do mateřské školy:.....	19
2.4 Organizační řád.....	20
2.4.1 Organizace v šatnách:.....	20
2.4.2 Organizace při pobytu venku:.....	20
2.4.3 Organizace v umývárkách:.....	20
2.4.4 Organizace v jídelně:.....	20
2.4.5 Organizace při odpočinku:.....	21
2.4.6 Organizace při sportovních a kulturních akcích:.....	21
3 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	22
3.1 Popis a formy vzdělávání.....	22
3.2 Základní principy výchovně vzdělávacích činností.....	23
3.3 Specifická péče o děti skupinově a individuálně integrované.....	24
3.3.1 Specifikace péče o děti se zrakovým postižením.....	24
3.3.2 Specifikace péče o děti se tělesným postižením.....	27
3.3.3 Specifikace péče o děti s PAS - Autismus.....	27

4	OBSAH PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A JEHO STRUKTURA PRO ŠKOLNÍ ROK 2012/2013.....	28
4.1	Obsahové oblasti:	29
4.1.1	Poznávám své tělo	29
4.2	To jsem já a co už umím	31
4.2.1	Jazyk a řeč.....	32
4.2.2	Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie 33	
4.2.3	Sebepojetí, city, vůle.....	35
4.3	To jsem já a kdo jste vy?.....	36
4.4	I já sem patřím.....	38
4.5	Tak tady žiji.....	41
4.6	Aktivity nad rámec hlavních výchovně vzdělávacích činností	42
4.6.1	Plán odpoledních akcí pro rodiče s dětmi	42
4.6.2	Odpolední řečové aktivity	44
4.6.3	Tanečně pohybové aktivity	45
4.6.4	Výtvarné aktivity	45
4.7	Program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty	46
4.8	Program prevence sociálně patologických jevů	47
5	VNITŘNÍ EVALUACE A HODNOCENÍ ŠKOLY.....	48
5.1	Metody hodnocení a evaluace pedagoga.....	49
5.2	Metody hodnocení a evaluace ředitelky:.....	49
5.3	Prostředky evaluace:	49
5.4	Kritéria pro hodnocení pedagogů a jejich vzdělávací činnosti:	50
5.5	Kritéria pro hodnocení provozních pracovníků:	52
5.6	Kritéria pro hodnocení dítěte (v diagnostickém záznamu dítěte)	52
5.7	Témata evaluace školy	53
6	ZPŮSOBY A FORMY VEDEMÍ TŘÍDNÍ DOKUMENTACE	53

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název: *Mateřská škola pro zrakově postižené,
Havířov, Mozartova 2, příspěvková organizace*

Sídlo: *Mozartova 2/1092, Havířov – město, 736 01*

Tel. Kontakt: 596411017

IČ: 60337389

Statutární orgán: *Ředitel*

Samostatný právní subjekt: *Ano*

Ředitel: *Mgr. Šárka Chobotová*

Doplňková činnost: *Ano – pronájem majetku*

Druh zařízení: pro děti se zrakovým postižením s možností individuální integrace dětí s jiným druhem postižení

Zřizovatel : *Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava,
IČ: 70890692*

ÚVOD

Co je důležité, je očím neviditelné. Správně vidíme jen srdcem.“

Antoine de Saint –Exupéry

Mateřská škola s prioritním zaměřením na výchovu a vzdělávání dětí se zrakovým postižením byla zřízena v roce 1991 v budově bývalé mateřské školy běžného typu.

Zařízení, jehož součástí je i školní jídelna, sídlí v patrové budově s rozlehlou zahradou, vlastním parkovištěm, bezbariérovým vstupem a bezbariérovými úpravami v přízemí. Nachází se v klidném a příjemném prostředí centra města. V její blízkosti se nachází dětské hřiště a les, které jsou při vycházkách s dětmi využívány.

Škola má tři třídy, kapacitu 42 dětí. Je samostatným právním subjektem.

V zařízení pracuje 6 učitelek, 3 asistentky pedagoga a 6 nepedagogických pracovníků.

Filosofií mateřské školy je vytvářet podmínky pro všestranný harmonický rozvoj osobnosti dětí se specifickými vzdělávacími potřebami s přihlédnutím k jejich individuálním zvláštěm a potřebám, vést děti k osvojování samostatnosti a schopnosti umět se uplatnit ve společenském životě k získávání základů kompetencí důležitých pro další rozvoj a učení s důrazem na komunikativní dovednosti.

Cíle vzdělávání jsou naplňovány pomocí souhrnů speciálně pedagogických postupů a metod.

Pracujeme podle Rámcového programu předškolního vzdělávání, nabízíme kvalitní standardní a nadstandardní péči.

Při výchovně vzdělávacích činnostech je upřednostňováno rozvíjení smyslového vnímání coby základu veškerého přirozeného poznávání. Veškerá činnost s dětmi se opírá o kvalitní diagnostikování dětí a důkladné zpracovávání individuálních plánů. Součástí každodenních činností pro děti se zrakovým postižením jsou pleoptická cvičení, která jsou přizpůsobována stupni postižení a úrovni dovedností. Děti s těžkým zrakovým, mentálním postižením, děti s diagnózou Autismus a děti s jiným typem postižení jsou vzdělávány formou individuální integrace dle individuálních vzdělávacích plánů. Průběh a výsledky výchovy a vzdělávání jsou pravidelně vyhodnocovány a evaluovány.

Výchovně vzdělávací činnost našeho zařízení je zabezpečena zkušenými a kvalifikovanými pedagogy, kteří využívají nové trendy a metody. Péče o děti se zrakovým postižením je standardně velice kvalitní. Na velmi vysoké úrovni je také výchova a vzdělávání dětí s pervarizivními vývojovými poruchami, což je výsledkem dlouhodobé strategie podpory DVPP v této oblasti, vynikajících znalostí, dovedností a praktických zkušeností pedagogů a asistentů. Rovněž nepedagogické pracovnice jsou zkušené a kvalifikované pro výkon svých profesí. Všechny mají velmi přátelský a kladný vztah k dětem, aktivně se podílejí na přípravě a realizaci akcí pro děti. Celý pracovní kolektiv se vyznačuje stálostí a kompaktností.

Komplexnost péče o děti se zrakovým postižením, které představují v současné době zhruba 75% z celkového počtu dětí je zajištěna spoluprací školy s ortoptickým pracovištěm NSP Havířov, soukromou oční ambulancí MUDr. M. Šťávy a očním studiem Fovea s.r.o., které působí v budově školy v pronajatých prostorech.

Spolupracujeme rovněž se speciálními pedagogickými centry Opavě, Ostravě, Karviné a Frýdku - Místku, s pedagogicko psychologickou poradnou, střediskem rané péče, psychology, s očními lékaři a klinickými logopédy.

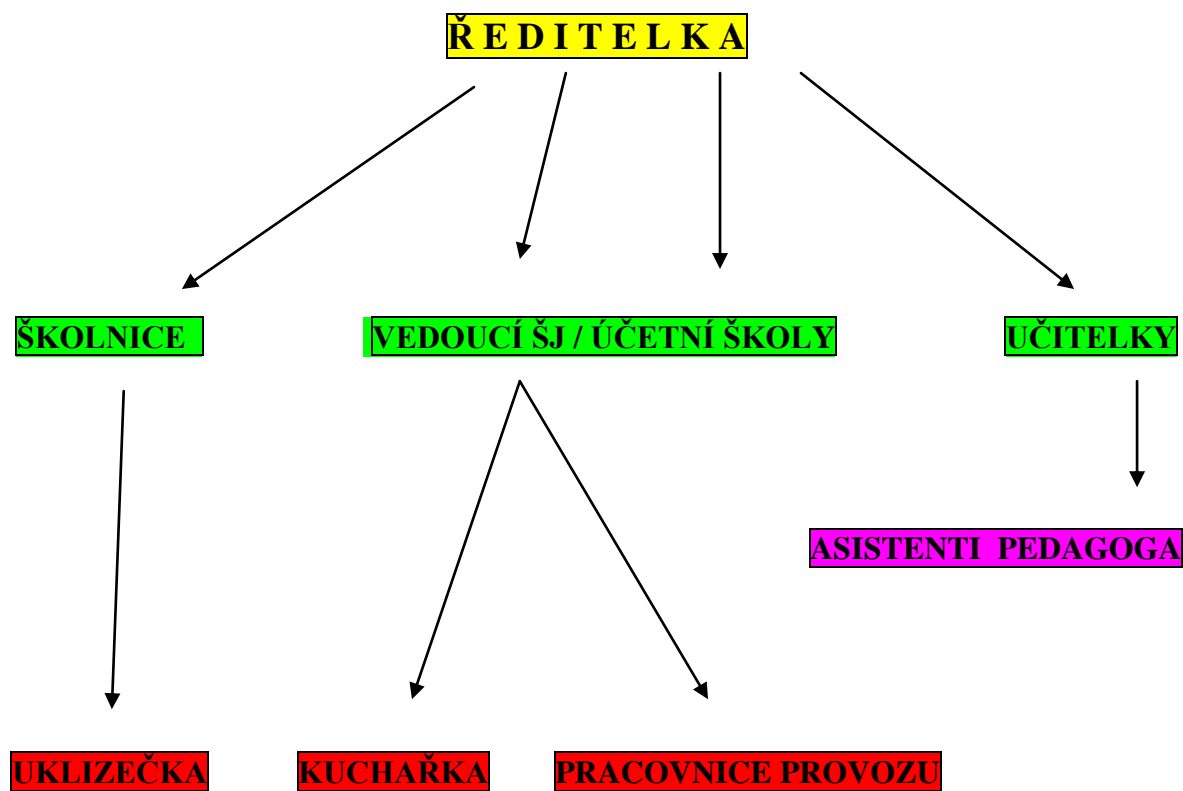
Mateřská škola se může pochlubit vlastní kuchyní, která zajišťuje dětem a zaměstnancům pestrou, chutnou a kvalitní stravu.

Škola má vlastní webové stránky: www.ocniskolka.cz

Veškeré snažení všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde bylo dítě maximálně šťastné a spokojené.

Tento dokument byl zpracován v souladu se školským zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů. Od roku 2002 je pravidelně je aktualizován dle potřeb školy. Vznikl na základě těchto podkladů: „Rámcový program pro předškolní vzdělávání“(Výzkumný ústav pedagogický v Praze 2001, 2004), „Monika Bourová –Rámcový vzdělávací program v praxi mateřských škol“(ATRE 2001), „Kurikulum mateřské školy se zaměřením na výchovu ke zdravému způsobu života“(RS 9809,MŠMT 1999), „Zdravá mateřská škola“(Státní zdravotní ústav Praha, 1995), doplněných studiem kurikulárních dokumentů a víceleté zkušenosti praxe.

ORGANIZAČNÍ SCHEMA ŠKOLY

1 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

1.1 Materiální a hygienické podmínky školy

Mateřská škola sídlí v patrové budově s rozlehlou zahradou a vlastním parkovištěm. Má bezbariérový vstup a bezbariérové úpravy v přízemních místnostech. Její technický stav je dobrý.

V suterénu budovy se nachází školní kuchyň, sklady a místnost pro přípravu potravin, šatna zaměstnankyň kuchyně, místnosti k odkládání sekačky na trávu, zahradního nábytku a méně využívaných pomůcek a předmětů, prádelna, toaleta, dvě místnosti v pronájmu - Oční studio Fovea s.r.o. (prodejna a technické zázemí).

V přízemí se nachází sborovna, šatna učitelek a správních zaměstnanců, 1. třída s kapacitou do 14 dětí, hygienické zařízení 1.třídy, šatna pro děti 1. a 3.třídy, centrum pro individuální práci s dětmi, zdravotní část - ambulance ortoptistky, hygienické zařízení, sesterna, ordinace a čekárna MUDr. M. Šťávy (dlouhodobý pronájem).

V poschodí je umístěna ředitelna, kancelář účetní, 2. a 3.třída s kapacitami do 14 dětí, jejich hygienická zařízení a šatna 2. oddělení, spisovna, místnost pro individuální práci s dětmi, kabiny rozumové, tělesné a výtvarné výchovy a jídelna.

Na východní stranu MŠ se rozkládá velká školní zahrada s pískovišti, dřevěnou chatkou, několika dřevěnými zahradními průlezkami se skluzavkou a houpačkami. Součástí zahrady je rovněž nefunkční kamenná fontánka, která je ponechána jako zdroj vody pro ptáky. Velmi hezký ráz zahrady dotváří množství stromů a keřů, které zabezpečují dětem v horkých letních dnech dostatek stínu. Na dvou asfaltových prostranstvích je umístěn zahradní nábytek (4 stoly a 8 laviček), které děti v sezóně plně využívají. Všechny uvedené zahradní pomůcky jsou dle potřeby opravovány, natírány a ošetřovány lakem. Jedenkrát ročně probíhá revize. Současný stav je dobrý. V zahradní chatce jsou umístěny hračky a pomůcky pro pobyt venku. Prostory školní zahrady jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity.

Kuchyň MŠ je vybavena vyhovujícím zařízením. Mateřská škola má přiměřeně velké prostory, dětský nábytek, tělocvičné nářadí a zdravotně hygienická zařízení jsou uzpůsobené potřebám a počtu dětí. Všechny tyto pomůcky jsou zdravotně nezávadné, bezpečné. Vybavení hračkami, pomůckami a materiálem pro zaměstnávání dětí je velmi dobré, především díky nemalým finančním a věcným darům sponzorů, rodičů a partnerů školy. Hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděli a aby si je mohly samy brát a samy ukládat.

Součástí vybavení školy je keramická pec s příslušenstvím, světelný box a lokalizátor - korektor k procvičování zrakové stimulace. V místnostech pro individuální práci s dětmi, které přímo sousedí se všemi třídami, se provádí a individuální výchova a vzdělávání integrovaných dětí. Místnosti jsou dostatečně vybaveny potřebnými kompenzačními, rehabilitačními pomůckami, speciálním didaktickým materiálem a hračkami.

Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, dětské práce jsou přístupné rodičům a veřejnosti. V druhé a třetí třídě se denně provádí individuálně cvičení na přístroji CAM a cvičení konvergence.

Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

1.2 Psychohygienu, životospráva, psychosociální podmínky

Psychohygienu:

- Je zajištěn pravidelný denní řád, který je ale natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Z organizačních důvodů (podmínek školy) zůstává pevný časově organizační řád při stravování v době oběda.
- Rodiče mají možnost přivádět své dítě do MŠ kdykoliv dle svých potřeb.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku (min.2 hod. dopoledne), vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiných přírodních překážkách (mráz pod –10 stupňů, náledí, silný vítr, déšť, inverze, apod.). K pobytu venku využívají školní zahradu, okolí školy a blízký les.
- Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v prostorách školy (prostorové třídy, místnosti pro individuální péči jsou vybavené pomůckami a zařízeními ke zdolávání překážek, ke hře s míčem, klouzání, balancování, atd).
- Dětem je poskytován dostatek času ke spontánní hře. Poměr spontánních a řízených činností je vyvážen. Kromě běžných každodenních činností jsou s dětmi se zrakovým postižením prováděna každý den pleoptická cvičení učitelkou a speciální zraková cvičení ortoptickou sestrou. Pleoptická cvičení probíhají ve skupinkách nebo individuálně.
- Spací aktivity dětí jsou upraveny dle individuálních potřeb dětí, všechny děti odpočívají 20-60 min. Dětem s nižší potřebou spánku jsou po krátkém odpočinku nabízeny zájmové aktivity, probíhá druhá fáze pleoptického cvičení a jiné klidné činnosti ve třídě. Do spaní v MŠ děti nikdo nenutí!
- Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování.
- Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy nebo v místnostech pro individuální práci.
- Nově přichozím dětem a jejich rodičům nabízíme adaptační a předadaptační režim.

Životospráva:

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava odpovídající potřebám organismu dle příslušných předpisů
- Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů. Skladba jídla a technologické postupy jsou soustavně sledována formou „Spotřebního koše“, a „Kritických bodů“ - povinných programů pro školská a předškolní zařízení.

- Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne dítěte v mateřské škole. Z hygienických důvodů a pro větší přehlednost učitelek o dostatečném doplňování tekutin během dne mají děti na vhodném, volně přístupném místě ve třídách vlastní (odlišné) hrníčky.
- Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.
- Děti nejsou do jídla nuceny, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování. Je akceptována individuální potřeba jídla a času.
- V MŠ je poskytováno ke stolování klidné, kulturní a estetické prostředí – jídelna.

Psychosociální podmínky:

- Všichni zaměstnanci školy vytvářejí v MŠ podmínky pro pohodu, jistotu, bezpečí, uspokojování a respektování každodenních potřeb dítěte tak, aby vedly ke spokojenosti dětí a rodičů.
- Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti a stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován.
- Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole stanoveny.
- Péče o dítě je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou je navozován vzájemný vztah důvěry a spolupráce. V případě potřeby jsou voleny alternativní a augmentativní komunikační systémy.
- Podporujeme děti nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si, vyrovnat se s handicapem. Převažuje pozitivní hodnocení, pochvala.
- V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.
- Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi. Některá pravidla chování si děti vytvářejí ve třídách samy - za pomoci učitelky formou komunitního kruhu.
- Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí.
- Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany).

Řád chování a norem

aneb

„VŠECHNO, CO OPRAVDU POTŘEBUJI ZNÁT,
JSEM SE NAUČIL V MATEŘSKÉ ŠKOLE“

O všechno se rozděl.
Hraj fěr.
Nikoho nebij.
Vracej věci tam, kde jsi je našel.
Uklízej po sobě.
Neber si nic, co ti nepatří.
Když někomu ublížíš, řekni promiň.
Před jídlem si umyj ruce.
Splachuj.
Teplé koláčky a studené mléko ti udělají dobře.
Žij vyrovnaně - trochu se uč a trochu přemýšlej a každý den trochu maluj a kresli a zpívej a tancuj a hraj si a pracuj.
Každý den odpoledne si zdřímni.
Když vyrazíš do světa, dávej pozor na auta, chytni se někoho za ruku a drž se s ostatními pohromadě.

Robert Fugh

1.3 Charakteristika tříd:

- 1. Třída:

Kapacita 14 dětí, věkové složení 3-4 let, děti se zrakovým postižením, Autismus, děti bez zdravotního postižení. 2 učitelky, asistent pedagoga v době od 8-12 hodin. Výchova a vzdělávání uskutečňováno podle třídního vzdělávacího programu, který je v souladu se ŠVP, provoz třídy od 6,00-16,00 hod.

- 2. Třída:

Kapacita 14 dětí, věkové složení 4-6 let, děti se zrakovým postižením, Autismus, děti bez zdravotního postižení. 2 učitelky, asistent pedagoga v době od 8-12 hodin. Výchova a vzdělávání uskutečňováno podle třídního vzdělávacího programu, který je v souladu se ŠVP, provoz třídy od 7,00-15,30 hod

- 3. Třída:

Kapacita 14 dětí, věkové složení 5-7 let, děti se zrakovým postižením, tělesným a kombinovaným postižením, Autismus, děti bez zdravotního postižení 2 učitelky – z toho 1 ředitelka, asistent pedagoga v době od 8-12 hodin. Výchova a vzdělávání uskutečňováno

podle třídního vzdělávacího programu, který je v souladu se ŠVP provoz třídy od 7,30-15,00 hod

1.4 Spolupráce s rodinou

doplňuje školní řád

MŠ se ve spolupráci s rodinou snaží navozovat atmosféru oboustranné důvěry, otevřenosti, porozumění, respektu a ochoty spolupracovat při vytváření nejeftivnějších podmínek pro rozvoj dítěte.

Před nástupem dítěte do mateřské školy umožňujeme rodičům a dětem seznámit se s prostředím, uspořádáním dne a zvyklostmi školy, tak, aby adaptace dítěte na školu byly bezproblémová.

Společně s rodinou se snažíme sladit domácí zvyklosti a uspořádání dne v MŠ v první fázi adaptace dítěte.

Pravidelně a dostatečně informujeme rodiče o všem, co se v MŠ děje.

Rodiče dětí individuálně integrovaných jsou seznamováni s individuálními vzdělávacími plány a informováni o jejich plnění, změnách, o plánovaných návštěvách pracovníků SPC a PPP v MŠ.

Seznamujeme rodiče s možnostmi reedukace a kompenzace postižených funkcí přímou účastí rodičů při cvičení ve škole a s možnostmi provádění domácí léčby a prevence. Rozšiřujeme povědomí rodičů o možnostech výchovy a vzdělávání postiženého dítěte.

Rodičům je umožněna účast při všech činnostech dítěte ve škole.

Informovanost rodičů je dále zajišťována zprávami na nástěnkách a na [www. stránkách](http://www.stránkách).

1.5 Spolupráce s partnery MŠ

V současné době naše mateřská škola spolupracuje se Speciálním pedagogickým centrem v Ostravě, Opavě, Frýdku- Místku a Karviné, v jejichž péči jsou téměř všechny děti naší školy, s klinickým logopedem, psychologem a především s očními lékaři. Snažíme se o součinnost ve snaze o co nejkvalitnější rozvoj dítěte se speciálními potřebami.

Škola se aktivní účastí regionálních a celostátních soutěží, podílí se svými aktivitami na kulturních, sportovních a společenských projektech města.

Nabízíme základním školám spolupráci a informace potřebné k úspěšné integraci dětí se specifickými vzdělávacími potřebami zvláště u dětí s pervazivními vývojovými poruchami. Usilujeme takto o součinnost v přípravě dětí na nestresující a plynulý přechod k plnění povinné školní docházky.

Umožňujeme průběžné a souvislé praxe, exkurze českých i zahraničních studentů vysokých, vyšších odborných a středních škol připravujících se budoucí pedagogické a další pomáhající profese - dlouholeté spolupráci se SŠ Kapitána Jasioka v Prostřední Suché. Uskutečňujeme tradiční pohybová, pěvecká a dramatická vystoupení pro organizace působící ve městě a pečující o seniory.

1.6 Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

- Za bezpečnost dětí v mateřské škole odpovídají po celou dobu práce s dětmi pedagogičtí pracovníci školy, a to od doby převzetí dětí od jejich zástupce nebo jím pověřené osoby až do doby jejich předání zástupci nebo jím pověřené osobě. Po dobu ortoptického cvičení dětí zodpovídá za jejich bezpečnost zdravotní sestra.
- Pedagogický pracovník předá dítě pověřené osobě jen na základě písemného pověření (evidenční list) zástupcem dítěte.
- Děti jsou v Mateřské škole pro zrakově postižené, Havířov- Město, Mozartova 2, příspěvkové organizaci pojištěny proti úrazu, proti ztrátě osobních věcí.
- Učitelka dbá při hře dětí ve třídě, aby si děti hrály klidně, sleduje jejich hru, předchází konfliktům. Nedovolí dětem nosit do MŠ nebezpečné předměty nebo hračky. Nesmí odejít od dětí!!! Při závažných důvodech si zajistí dohled jiné pracovnice z MŠ. Nesmí dát dětem bez náležitého dohledu nůžky, štetce či jiné ostré a špičaté pomůcky, dále drobné korálky a stavebnicové tvary, které by si mohly děti strčit do nosu či ucha. Při chůzi po schodech dbá, aby se děti nestrkaly, chodily klidně, držely se zábradlí. Při tělovýchovných aktivitách dbá zvýšené pozornosti a bezpečnosti dětí. Upozorňuje na případné nebezpečí, zajišťuje soustavnou pomoc při cvičení. Bývá vždy na nejrizikovějším místě. Před zahájením cvičení na náradí kontroluje, zda je náradí v pořádku. Při převlékání v šatnách vykonává učitelka stálý dozor.
- Bezpečnost dětí při pobytu venku je v našich podmínkách zajištěna překrýváním služeb pedagogů.
- Děti, které zůstávají ve škole z důvodu ortoptického cvičení budou předány zdravotní sestrou do skupiny dětí, která bude trávit pobyt venku na školní zahradě. K pobytu venku dohlédne na převlékání dětí zdravotní sestra nebo školnice.
- Při pobytu dětí na školní zahradě nepřipustí učitelka hru dětí bez dozoru na průlezkách, houpačkách, skluzavce, kde hrozí nebezpečí úrazu. Nedovolí jim též samostatné vzdálení do prostor zahrady, kam sama nevidí, kde nemůže mít o dětech přehled.
- Při vycházkách učí učitelka děti chodit ve dvojicích a v zástupu tak, aby zajistila jejich bezpečnou chůzi, chodí po chodníku, vyhýbají se příliš frekventovaným ulicím. Dbá na bezpečné přecházení vozovky, k čemuž používá terčík. Průběžně seznamuje děti s pravidly bezpečného chování na ulici a v silniční dopravě.
- Ředitelka školy určuje při vyšším počtu dětí nebo při specifických činnostech a pobytu dětí v prostředí náročném na jejich bezpečnost další zletilou osobu způsobilou k právním úkonům zajišťující bezpečnost dětí (nejčastěji paní uklízečka a paní školnice).
- V oblasti prevence akutního onemocnění dýchacího ústrojí budou pedagogičtí pracovníci dbát opatření uvedených v obsahu průběžných vzdělávacích cílů.
- Budova mateřské školy je k zajištění bezpečnosti dětí zamykána, a to mimo doby nejfrekventovanějšího pohybu rodičů s dětmi (od 8.00 do 8.30 hodin). V této době pohyb osob ve vestibulu školy monitoruje uklízečka nebo školnice. Kdokoliv přijde do MŠ mimo toto časové rozmezí, musí použít zvonků a vyčkat vpuštění do budovy personálem.

Opatření při úrazech: Všichni zaměstnanci jsou povinni okamžitě poskytnout první pomoc při jakémkoliv úraze, v případě potřeby přivolají lékařskou pomoc, v nezbytném nutném případě zajistí převoz zraněného do zdravotnického zařízení. Zároveň jsou povinni bezodkladně informovat ředitelku školy a zákonného zástupce dítěte. Každý i drobný úraz bude zaznamenán do knihy úrazů nebo do sešitu „Zdravotní filtr“ dle jeho povahy.

U úrazu, kde bylo nutné ošetření lékaře, vyplní třídní učitelka Protokol o úraze (3x).

Podrobnější řešení BOZD je upraveno směrnicí, kterou se řídí všichni zaměstnanci školy.

1.7 Personální podmínky

Kvalifikace a funkce jednotlivých pracovníků školy:

- ředitelka školy	Šárka Chobotová, Mgr.
- učitelka	Andrea Martincová (zástupce v nepřít. řed.)
- učitelka	Kateřina Farná
- učitelka	Leona Cesarová, Bc.
- učitelka	Jiřina Dybová, Bc.
- učitelka	Pavla Jurečková
- asistent pedagoga	Anna Budínská, Bc.
- asistent pedagoga	Kateřina Hloušková
- asistent pedagoga	Veronika Surovcová
- účetní školy	Marie Lorenzová
- vedoucí ŠJ	Marie Lorenzová
- domovnice	Ivana Fojtíková
- kuchařka, prادلena	Elen Kožušníková
- kuchařka	Jarmila Dolníčková
- uklízečka	Lucie Minářová

Dále s dětmi v MŠ pracuje

- ortoptická sestra	Jana Jaworková

S uvedením osobních údajů souhlasili všichni výše uvedení.

2 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

2.1 Školní řád

(Zpracovaný v souladu se zákonem 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání – školský zákon ve znění pozdějších předpisů)

2.1.1 Práva o povinnosti

- Dítě **má právo na osobní svobodu a volnost**, jež jsou respektovány do určitých mezí, vyplývajících z **řádu chování a norem**, které jsou v MŠ stanoveny.
- Dítě **má právo** na citlivé, ohleduplné a zdvořilé zacházení.
- **Všechny děti mají stejná práva**, stejné možnosti a stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován.
- Rodiče **mají právo být informováni** o prospívání dítěte, o individuálních pokrocích v rozvoji a učení, o aktuálním stavu postižení, o probíhající nápravě zrakové vady, atd.
- Rodiče **mají právo spolurozhodovat** při stanovení individuálního plánu dítěte, při řešení problémových situací.
- Rodiče **mají právo** kdykoliv **si vyžádat konzultaci** s učitelkou, ředitelkou školy (po předchozí domluvě termínu vyhovujícím oběma stranám).
- Rodiče **jsou povinni** hlásit neprodleně **změny v osobních datech** dítěte, změny telefonického spojení pro případ náhlého onemocnění dítěte, změnu zdravotní pojišťovny.
- Děti i jejich rodiče (prarodiče, jiní příbuzní) **jsou povinni** chovat se k majetku školy šetrně, úmyslně jej nepoškozovat.
- Zástupce dítěte je povinen hlásit výskyt infekčního onemocnění v rodině a veškeré údaje o zdraví dítěte. Vyléčení infekčního onemocnění doložit potvrzením od lékaře (v zájmu zdraví ostatních dětí).
- Zástupce dítěte je povinen oznámit mateřské škole předem známou **nepřítomnost dítěte**. Není-li nepřítomnost předem známa, omluví dítě neprodleně. V případě, že se tak nestane, bude rodičům nadále účtován poplatek za stravování dítěte.
- Rodiče **mají právo** v den, kdy jejich dítě do MŠ nenastoupilo a bylo přihlášeno na stravu, **vzít si oběd domů** – do vlastního nádobí.

- Nástup dítěte do MŠ po nemoci či jiné omluvené absenci **musí rodiče nahlásit 1 den dopředu**, aby bylo dítě přihlášeno na stravu.
- Ředitelka školy může rozhodnout o ukončení předškolního vzdělávání po předchozím písemném upozornění zástupce dítěte, jestliže:
  1. se dítě bez omluvy zástupcem dítěte do MŠ nejméně dva týdny nepřetržitě neúčastní předškolního vzdělávání,
  2. zástupce dítěte závažným způsobem opakovaně narušuje provoz MŠ (ředitelka školy při ukončení docházky dítěte přihlédně k sociální a výchovné situaci rodiny a k zájmu dítěte),
  3. Zákonný zástupce opakovaně neuhradí úplatu za vzdělávání nebo úplatu za školní stravování ve stanoveném termínu a nedohodne s ředitelkou jiný termín úhrady.
(Podrobněji ve **Směrnici o přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání**).
- Zástupce dítěte má právo přivést jej do mateřské školy **kdykoliv během dne** (je-li předem oznámeno) – dle potřeby rodiny.
- **Rodiče jsou povinni předat osobně dítě** učitelce, teprve potom může rodič opustit MŠ.
- Za bezpečnost dětí v MŠ odpovídají pedagogičtí pracovníci od doby převzetí dítěte od jejich zástupce do doby předání zástupci dítěte nebo jím pověřené osobě.
- Zákonní zástupci dítěte mohou **k vyzvednutí dítěte pověřit písemně** jinou osobu (formuláře u třídních učitelek nebo u ředitelky školy). Bez písemného pověření učitelky nevydají dítě nikomu jinému, než jeho rodiči!!! Pokud bude pověření trvalého charakteru, lze toto zaznamenat do evidenčního listu dítěte a toto pověření platí na dobu neurčitou.
- **Rodiče jsou povinni dítě do mateřské školy vybavit:** prezůvkami, sportovním oblečením na školní zahradu, oblečením na pobyt ve třídě, pyžamem, převlečením na cvičení a tyto věci dětem označit.

2.1.2 Provoz a vnitřní režim

Zřizovatelem a provozovatelem školy je Krajský úřad Moravskoslezského kraje.

Provoz školy je od 6.00 do 16.00 hodin (včetně provozu o prázdninách).

1. Děti se do mateřské školy přijímají v pracovních dnech od 6,00 do 8,30 hodin, po té se škola z bezpečnostních důvodů zamyká. Po předchozí dohodě lze přivádět dítě do mateřské školy kdykoliv dle potřeby rodiny, dítě ale musí být nahlášeno na stravování. Při příchodu do MŠ po 8,30 hodině, zvoňte! Žádáme rodiče, aby zvážili nutnost jiného časového intervalu než je uveden a jednali především v zájmu dítěte, jeho pohody v MŠ.

2. **Rodič je povinen předat dítě osobně paní učitelce**, teprve potom může opustit školu.
3. Rodiče si mohou děti vyzvedávat po obědě- v době od 12,15 do 12,40 hodin nebo od 15,00 do 16,00 hodin, kdy není mateřská škola uzamčena. Individuálně si mohou rodiče předem dohodnout i jinou dobu pro vyzvedávání dětí, prosíme však, aby tuto možnost rozumně zvážili a nenarušovali zbytečně odpočinek dítěte.
4. Zákonní zástupci dítěte mohou k vyzvedávání dítěte **písemně pověřit jinou osobu**. Bez písemného pověření učitelky nevydají dítě nikomu jinému než rodiči!!! Pokud bude pověření trvalého charakteru, lze toto zaznamenat do evidenčního listu dítěte a toto pověření platí po dobu neurčitou.
5. Ráno se od 6,00 hodin scházejí děti v přízemním oddělení MŠ. Učitelky ranní směny si dle svých vyučovacích povinností převádějí děti do vlastních tříd. Učitelky odpolední směny převádějí děti v 15,00 a 15,30 opět do oddělení v přízemí, kde budou pobývat s paní učitelkou, která zajišťuje konečnou směnu. V 16,00 hodin provoz mateřské školy končí. Prosíme rodiče, aby tuto dobu dodržovali.
6. Při vstupu dítěte do mateřské školy **nabízíme individuálně přizpůsobený adaptační režim**, vždy se mohou rodiče s ředitelkou školy a třídními učitelkami předem dohodnout na vhodném a oběma stranám vyhovujícím postupu.
7. **Do mateřské školy patří pouze dítě zcela zdravé**, učitelky mají právo, v zájmu zachování zdraví ostatních dětí nepřijmout do MŠ děti s nachlazením či jinými infekčními onemocněními.
8. Po dobu docházky dítěte do MŠ jsou děti zrakově postižené v péči očního lékaře MUDr. M. Šťávy. Každodenně s nimi ortoptická sestra J. Jaworková provádí ortoptická cvičení, která probíhají v průběhu celého dopoledne, individuálně.
9. Mateřská škola **odborně spolupracuje** s SPC Ostrava, Opava, Frýdek –Místek, Karviná, logopedy, psychologem.
10. Třídní učitelky zajišťují každodenně ve spolupráci s rodiči ranní filtr dětí. Zápisy jsou vedeny v sešitě „Zdravotní filtr“ a to chronologicky.
11. Rodiče jsou **povinni hlásit výskyt infekčního onemocnění** v rodině a veškeré údaje o zdraví dítěte. Po vyléčení infekčního onemocnění dítě do MŠ přijímáme s potvrzením od lékaře, které nám zaručí jeho uzdravení (v zájmu zdraví ostatních dětí).
12. Rodiče jsou povinni **nahlásit neprodleně změny v osobních datech** dítěte, změny telefonního spojení v případě onemocnění dítěte, změnu zdravotní pojišťovny!!!
13. Rodiče jsou povinni oznámit škole předem známou **nepřítomnost dítěte** (osobně, telefonicky). Není-li nepřítomnost předem známa, omluví dítě neprodleně. V případě, že se tak nestane, bude rodičům nadále účtován poplatek za stravu dítěte na další dny. Rodiče mají právo v den, kdy jejich dítě do MŠ nenastoupilo a bylo přihlášeno na stravu, vzít si oběd dítěte do nosiče. Nástup dítěte do MŠ po nemoci či jiné omluvené nepřítomnosti nahlásí rodiče den dopředu, aby bylo dítě přihlášeno na stravu.
14. Otázky týkající se **stravování projednává rodič s vedoucí školní jídelny**. U ní také platí za stravné vždy v předem stanoveném dni v měsíci (termíny na celý školní rok obdrží rodiče písemně na začátku školního roku). Z bezpečnostních důvodů je nutno zaplatit pouze v tomto vyhrazeném dni, a to i v případě momentální nepřítomnosti dítěte v MŠ. **Rodič je povinen termín k úhradě stravného dodržet!!!** Výše stravného na 1 dítě a 1 den (2 svačiny a oběd):30,-Kč, 1 dítě a 1/2 dne (1 svačina, oběd): 23,-Kč.
15. Stížnosti, oznámení a podněty k práci mateřské školy podávejte u ředitelky školy, která je v zákonné lhůtě vyřídí, nebo postoupí nadřízeným orgánům.
16. Všechny třídy pracují podle vlastního třídního vzdělávacího plánu, který je ale natolik flexibilní, aby mohl reagovat na aktuální změny či aktuálně změnžené potřeby dětí.

18. Ve všech třídách je zavedeno otužování vodou a vzduchem s přihlédnutím k věkovým a individuálním zvláštnostem dětí.
19. Posláním naší mateřské školy je **vytvářet podmínky pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu dítěte, přispívat k výchově předškolního dítěte s postižením ke zdravému životnímu stylu a rozvíjet možnosti socializace a adaptace ve společenském životě.**
20. Mateřská škola pracuje podle **Rámcového programu pro předškolní vzdělávání**, dále v souladu s novým programem **Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole** a respektováním **Úmluvy o právech dítěte**.
21. **Mateřská škola spolupracuje s rodiči** s cílem rozvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch dětí a prohloubení vzájemného výchovného působení rodiny a MŠ.
22. **Rodič má právo být informován** o prospívání svého dítěte, o jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení, o aktuálním stavu postižení, o probíhající nápravě zrakové vady, atd.
23. **Rodiče mají možnost** podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, dle svého zájmu vstupovat do her svých dětí. **Jsou pravidelně a dostatečně informováni** o všem, co se v MŠ děje (ústně- třídními učitelkami, zdravotní sestrou, písemně- nástěnky, webové stránky školy).
24. **Rodiče mají právo spolurozhodovat** při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů.
25. Rodiče mají kdykoliv právo vyžádat si **konzultaci s učitelkou, ředitelkou školy** (po předchozí domluvě termínu vyhovujícím oběma stranám).
26. **V celém objektu mateřské školy je přísný zákaz kouření.**

2.2 Organizace dne v MŠ (orientační)

6,00 – 7,00	scházení dětí v 1. oddělení (přízemí), ranní hry dle volby a přání dětí
7,00 – 8,45	- ranní hry - pleoptická cvičení (individuálně i ve skupinách)
8,45 – 9,10	ranní cvičení (popř. relaxační cvičení, jóga, rehabilitační a pohybové činnosti)
9,10 – 9,30	hygiena, svačina
9,30 – 10,00	- didakticky zacílené činnosti (záměrné i spontánní učení) ve skupinách i individuálně - individuální péče o děti se specifickými vzdělávacími potřebami = reedukační a kompenzační speciálně pedagogická péče - jazykové chvílky, dramatizační činnosti - výtvarné, pracovní činnosti - hudební chvílky a hudebně pohybové hry - smyslové, konstruktivní, didaktické a jiné hry - pohybové činnosti
10,00 – 12,00	pobyt venku
12,00 – 12,30	hygiena, oběd
12,30 – 14,10	- hygiena, odpočinek - náhradní nespací aktivity (individuální, reedukační, kompenzační, rehabilitační, speciálně pedagogická péče, hry)

14,10 – 14,30	hygiena, svačina
14,30 – 15,30	odpolední zájmové činnosti dětí + hry (viz odpolední aktivity pro děti)
15,30 – 16,00	odpolední hry dětí v 1. oddělení (přízemí) nebo na školní zahradě

Provoz mateřské školy bývá **přerušeny** v měsíci červenci a srpnu, zpravidla na čtyři - pět týdnů. Omezení nebo přerušeny provozu mateřské školy oznámí ředitelka školy zástupci dítěte nejméně dva měsíce předem. V případě, že dítě bude v době o prázdninách navštěvovat jinou MŠ, má zákonný zástupce možnost vyzvednout si kopii evidenčního listu u ředitelky školy.

2.3 Přijímání dětí do mateřské školy:

- O zařazení dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy jako správní orgán příslušný podle § 165 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů a v souladu s ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., „Správní řád“,
- Děti jsou zapisovány a přijímány do mateřské školy ředitelkou školy na základě žádosti zákonného zástupce dítěte a vyjádření očních lékařů, pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogického centra popřípadě střediska ranné péče.
- Zápis do MŠ se koná v budově MŠ a v předem stanoveném termínu. Informace o zápisu jsou k dispozici na nástěnce, na webových stránkách školy v ordinacích odborných očních lékařů.
- Do tříd mateřské školy se přijímají děti se zdravotním postižením- smyslově, tělesně, mentálně, s vadami řeči a s více vadami, s autismem, dále děti zdravotně znevýhodněné – zdravotně oslabené nebo dlouhodobě nemocné (vyplývá z názvu a specializace školy).
- Přednostně jsou přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky.
- Dítě je přijímáno do MŠ zpravidla na dobu do nástupu povinné školní docházky, výjimečně na dobu kratší s možností prodloužení dle stupně postižení a doporučení odborného lékaře.
- Podrobněji ve **Směrnici o přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání.**

2.4 Organizační řád

(doplněk ke školnímu řádu)

2.4.1 Organizace v šatnách:

Každému dítěti je v šatně přidělena 1 uzavíratelná skříňka, do níž je ukládán všechno oděv dítěte. Tyto skříňky jsou viditelně označeny značkou. Obuv a přezůvky jsou ukládány zvlášť, a to do botníku, který je rovněž opatřen značkami dětí a který je každodenně vymýván v odpoledních hodinách po odchodu dětí. Po příchodu dítěte do MŠ odpovídají za uložení oděvu dítěte rodiče, po příchodu z pobytu venku pak učitelky. V šatnách je nutno zachovávat čistotu a pořádek.

Žádáme proto rodiče, aby nevstupovali do šaten v botách a použili návleků nebo se zuli. Dále prosíme rodiče, aby mimosezónní oděv dětí odnášeli domů! Při převlékání dětí v průběhu činností vykonávají učitelky stálý dozor, samy se oblékají, až když jsou děti připraveny k pobytu venku. Neprodávají zbytečně pobyt připravených dětí v šatně.

2.4.2 Organizace při pobytu venku:

Školní zahradu využívají všechna oddělení dle potřeby (ranní cvičení, pobyt venku, odpolední činnosti). Hračky, pomůcky a tělovýchovné nářadí pro pobyt venku je využíváno dle ústní dohody mezi učitelkami. Při jízdě na tříkolkách, koloběžkách, kolech musí mít dítě chráněnou hlavu přilbou! Dále viz školní řád.

2.4.3 Organizace v umývárkách:

V umývárkách má každé dítě svou přihrádku na ručník, kelímek, zubní kartáček a hřeben označenou osobní značkou. Ručníky vyměňují správní zaměstnankyně jednou týdně, v případě nutnosti častěji. Mýdlo dle potřeby doplňuje školnice, rovněž tak i toaletní papír na WC dětí. Děti tří až pětileté odcházejí do umýváren a na toalety v doprovodu učitelky či asistenta pedagoga, děti starší - samostatně mohou chodit samy (pod kontrolou učitelky). Nevidomé děti a děti vyžadující soustavnou péči vždy za doprovodu učitelky, či asistenta pedagoga.

2.4.4 Organizace v jídelně:

Doba vydávání jídla je stanovena v organizaci dne. Při obědě nalévají polévku dětem učitelky nebo asistentky a praktikantky, hlavní jídlo rozdává kuchařka za pomoci pracovnice provozu ŠJ. Děti si mohou hlavní jídlo přinášet od servírovacího stolu

samostatně, vždy však za dozoru učitelek. Při přípravě ke stolování jsou děti vedeny k samostatnosti, pokud je to možné, samy si připravují nádobí (hrníček, tácek, příbor). Po jídle uklízejí děti použité nádobí na odkládací stůl. Učitelky dbají na esteticky příjemné a klidné prostředí, respektují individuální potřebu jídla i času ke stolování. Vedou děti k osvojení si správných kulturně hygienických návyků při stolování.

2.4.5 Organizace při odpočinku:

Lehátka pro odpočinek dětí připravují školnice a uklízečka do 12,00 hodin. Lehátka jsou opatřena značkami dětí. Děti se převlékají do pyžam, které jsou vždy v pátek vydávány rodičům k vyprání. Lůžkoviny jsou převlékány jedenkrát za 3 týdny a prány v prádelně školy. Své hrací oblečení si děti odkládají na připravené židličky nebo lavičku, dle organizace třídy. Papuče odkládají děti k lehátku. Děti odpočívají dle individuální potřeby, nejdéle však do 14,10 hodin. Děti, které nemají potřebu spánku a doba odpočinku již uplynula se věnují náhradním nespacím aktivitám uvedeným v „Organizaci dne“. Po odpočinku dětem s oblékáním pomáhá učitelka, uklízečka uklízí lehátka.

2.4.6 Organizace při sportovních a kulturních akcích:

Ředitelka školy rozhoduje na základě náročnosti akce a počtu dětí o určení další způsobilé osoby k zajištění bezpečnosti dětí. Rovněž stanoví vedoucího akce, který je povinen poučit děti o zvláštních situacích, pravidlech jednání v těchto situacích, dále viz. školní řád.

Bližší specifikace a kompetence jednotlivých pracovníků školy týkající se organizace v jednotlivých místnostech školy jsou řešeny v provozních řádech jednotlivých místností.

3 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Popis a formy vzdělávání

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu vzdělávání představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně.

Dále je vzdělávání dětí obohacováno o činnosti relaxační, odpočinkové, frontální a aktivity, které tyto činnosti doplňují – programy pro rodiče s dětmi, ... Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. K činnostem využíváme velmi širokou nabídku speciálních a didaktických učebních pomůcek. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Při všech řízených činnostech respektujeme individuální pracovní tempo a posilujeme sebevědomí a sebedůvěru dětí ve vlastní schopnosti.

Vzhledem ke specifikaci zařízení používáme speciálně pedagogické postupy k reedukaci zrakových vad a postižení – hrubá, jemná, pohybová pleoptiky, metody kompenzace zraku – posilování a rozvíjení kompenzačních smyslů, speciálně pedagogické metody a přístupy – individuální přístup, multisenzorický přístup, strukturované učení, vizualizaci, experimentaci, stimulaci, imitaci, náhradní komunikační systémy, metodu komentování, a další.

Při práci s dětmi postupujeme s maximálním zřetelem k rozdílnosti výchovně vzdělávacích potřeb jednotlivých dětí, hledáme individuálně optimální cesty a přístupy, improvizujeme a průběžně kombinujeme v tom, co kdy kterému dítěti nabídneme ve snaze poskytnout v různých formách výchovu a vzdělávání jedinci se specifickými vzdělávacími potřebami v co možná nejméně restriktivním prostředí, které optimálně odpovídá jeho skutečným potřebám.

3.2 Základní principy výchovně vzdělávacích činností

Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení

Osvojení si základů hodnoty, na niž je založena naše společnost

Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako jedinečná osobnost

učení

morální hodnoty

samostatnost

z čehož vyplývají tři základní otázky, které naši činnost s dětmi doprovázejí po celý den.

- 1. CO SE TĚŽ DÍTĚ UČÍ?**
- 2. s JAKOU HODNOTOU SE SETKÁVÁ?**
- 3. JAKÝ MÁ V TUTO CHVÍLI PROSTOR PRO SAMOSTATNOST?**

Ke splnění těchto cílů využíváme přirozené činnosti dětí a vlastní vzor. Ve středu zájmu stojí dítě, jeho počítky a potřeba pohybu.

3.3 Specifická péče o děti skupinově a individuálně integrované

- MŠ má bezbariérový vstup do budovy, vyhrazené parkovací místo pro postižené a bezbariérové úpravy v přízemní a některých místnostech v 1. poschodí.
- S dětmi pedagogičtí pracovníci většinou s vysokoškolským vzděláním v oboru speciální pedagogiky, se státními zkouškami z logopedie a psychopedie a asistenti pedagoga.
- Formou reedukace a kompenzace rozvíjíme, posilujeme funkce postižených orgánů a zajišťují osvojování si specifických funkcí dětí vzhledem ke stupni postižení, vytváříme optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte s ohledem na vývojová a osobnostní specifika. Zajišťujeme osvojení si specifických dovedností zaměřených na samostatnost a sebeobsluhu.
- Spolupracujeme s SPC, PPP, SRP, logopedem, dětským psychologem, očním lékařem a ortoptickou sestrou.
- Počty dětí v jednotlivých třídách jsou sníženy.
- Veškerá činnost s dětmi se opírá o kvalitní diagnostikování dětí a důkladné zpracovávání individuálních plánů.
- Dětem s vadou řeči nabízíme individuální logopedickou péči - řečové aktivity v odpoledních hodinách - 1x týdně, každodenní sledování a procvičování výslovnosti při přirozené konverzaci učitelkami ve třídách. Tyto aktivity v žádném případě nenahrazují péči klinických logopedů - pouze ji doplňují.
- Děti mentálně postižené, děti s diagnózou Autismus a děti s jiným druhem nebo stupněm postižení jsou vzdělávány dle individuálních vzdělávacích plánů, které jsou vypracovány dle vyhlášky 73/2005 o vzdělávání dětí, žáků a studentů se specifickými potřebami a dětí, žáků, studentů mimořádně nadaných ve znění pozdějších předpisů a dle Směrnice MŠMT k integraci dětí a žáků se spec. vzděl. potřebami do škol a škol. zařízení č.j. 13 710/2001-24.
- Děti v žádném případě nepřetěžujeme, přizpůsobujeme pracovní tempo a zátěž aktuálnímu psychickému a fyzickému stavu dítěte.
- Mateřskou školu dle finančních možností stále vybavujeme kompenzačními, rehabilitačními nebo speciálními učebními pomůckami a hračkami.
- Pedagogické pracovnice se zajímají o novinky v oboru, studují odbornou literaturu a účastní se odborných seminářů.

3.3.1 Specifikace péče o děti se zrakovým postižením

- Při všech činnostech je dodržována zraková hygiena.

- Součástí každodenních činností jsou pleoptická cvičení, která jsou přizpůsobována stupni postižení.
- K procvičování zrakové stimulace nevidomých a slabozrakých dětí slouží kompenzační pomůcky světelný box a lokalizátor, korektor, či jiné speciální pomůcky, které nejlépe zohledňují postižení a umožňují dítěti dosahování maximálních možných výkonů - individuálně.
- Každodenní reedukace postižených zrakových analyzátorů - ortoptická terapie s ortoptickou sestrou, pleoptická terapie s učitelkami na třídách
- Reedukace formou ortopticko - pleoptických cvičení je přizpůsobená stupni zrakového postižení. Učitelky volí větší tvary, obrázky s výraznou konturou, linky jsou širší, zřetelné.
- Vedle aktivní formy pleoptiky provádíme i pleoptiku pasivní, kdy se dítě pouze dívá. Příkladem této činnosti je cvičení pomocí CAM přístroje (Campbelův zrakových stimulator)
- Zvýšenou pozornost věnujeme nácviku vnímání barev a zjemňování barvocitu, nácviku vnímání tvarů, plochy a orientaci v prostoru, nácviku tvarové a barevné paměti, zrakové pozornosti, analýze a syntéze, prostorovému vnímání,....

Pleoptická cvičení

metoda k výcviku a léčbě tupozrakosti

Nácvik zrakové ostrosti do blízka:

1. vypichování obrázku jehlou	10. šrafování obrázků
2. vypichování obrázků špendlíkem	11. perličková technika
3. proplétání rohoží	12. fixace na body kreslením
4. překreslování obrázků tužkou	13. fixace na body nalepováním
5. překreslování obrázků s vybarvováním	14. nalepování na linku
6. vyšívání vzorníčků	15. nalepování ve vymezeném prostoru
7. vyšívání obrázků	16. kreslení do linek
8. vybarvování v obryse	17. kreslení na linku
9. bodové obtahování obrázků	18. využívání pracovních listů

Cvičení analyticko syntetické činnosti (ASC):

1. nalepování celku z částí
2. vystřihování a nalepování obrázků
3. skládání mozaik
4. didaktická hra „Ukaž, co umíš!“
5. půlené obrázky
6. pohádkové skládanky
7. skládanky čtverců
8. hry s kubusy
9. řešení úkolů z „Těšíme se do školy“

Zkracování reakčních časů při zrakovém vnímání:

1. doplň, co schází – pohotově vyhledávat odlišnosti
2. dvojice obrázků – vyhledávání stejných
3. třídění obrázků podle určených znaků
4. Kimmova hra – využití PC

Nácvik koordinace zrakového vnímání s činností motorickou:

1. vytrhávání obrázků	7. míčové hry
2. vystřihování obrázků	8. cvičení se švihadly
3. vybarvování a vystřihování obrázků	9. cvičení na švédské lavici
4. skládání celku z částí	10. cvičení na náradí
5. skládání celku z částí a nalepování	11. cvičení reedukační
6. navlékání tvarů	12. cvičení smyslová

Zásady pro úspěšnou léčbu

- Dobré osvětlení.
- Čistota brýlí a okluzoru.
- Dobré upevnění brýlí a okluzoru, zda netlačí, správně doléhá, nadměrně se nepotí, neposunuje, nepadá. Naučit dítě hlásit každou z uvedených závad.
- Správné nasazování a snímání brýlí a okluzoru oběma rukama.
- Správné držení hlavy při zrakové práci – nenaklánět hlavu ke straně, netočit ji.
- odbourávání různých posunků obličeje, které znemožňují správné posazení a upevnění okluzoru.
- Dodržování náležité vzdálenosti očí od práce do blízka.

- Pečlivé a přesné provádění a dodržování doporučeného zamětnání v době, kdy dítě nosí okluzor.
- Pečlivost v nošení brýlí a okluzoru a dodržení předepsané doby okluze.
- Vytrvalost v uložené práci s okluzorem
- Dostatečný dozor, protože při zakrytí lepšího oka nastává větší možnost úrazu, s nímž dítě, zvláště na počátku nošení okluzoru, nepočítá.

3.3.2 Specifikace péče o děti se tělesným postižením

- S dětmi s tělesným postižením či kombinovanými vadami pracujeme na základě Individuálně vzdělávacího programu.
- Všemi dostupnými prostředky a metodami stimuluje integrované děti k potřebě sociální interakce, ke komunikaci, poznání a sebepoznání a začlenění se
- Provádíme kvalitní diagnostiku, na základě které jsou zpracovávány a vyhodnocovány individuální vzdělávací plány.
- Držíme se pedagogických zásad *přiměřenosti* a *soustavnosti*, děti začleňujeme do kolektivu dle jejich schopností a dovedností.
- Práci s dětmi provádí pedagog nebo asistent pedagoga, v případě těžkého postižení je vyžadována přítomnost osobní asistence
- Spolupracujeme s SPC Frýdek -Místek, rodiči, centry ranné péče.
- Je vybudován bezbariérový přístup do školy.
- K dispozici jsou didaktické, kompenzační a rehabilitační pomůcky - terapeutický bazén s kuličkami, polohovací zařízení PINGUINO, podložky, učební pomůcky a hračky s horním úchopem, atd.
- Děti nejsou přetěžovány, respektujeme potřebu klidového relaxačního režimu.
- Ke stimulování pohybové aktivity dětí slouží pohybové a rehabilitační pomůcky a tělovýchovné náčiní. S ohledem k individuálním zvláštnostem dětí je vytvářena nabídka alternativních (zvládnutelných) aktivit.

Výhledově pracujeme na zlepšení podmínek pro práci s tělesně postiženými dětmi (místnost na převlékání, přebalovací pult, schodolez

3.3.3 Specifikace péče o děti s PAS - Autismus

- Naším hlavním cílem je aktivní zapojení těchto dětí do procesu výchovy a vzdělávání, rozvíjet jejich komunikativní dovednosti, sociální dovednosti a rozumové schopnosti.

- Máme vytvořeny dobré podmínky pro zařazení dětí s PAS do docházky v MŠ.
- S pedagogy spolupracují odborně vyškolené asistentky.
- Je vytvořena sekce asistentů pedagoga, jejímž cílem je zkoordinovat svou práci pomocí společných diskusí, předávání zkušeností, poznatků a nápadů.
- Děti pracují podle IVP.
- Používáme metody strukturovaného učení pro děti s autismem, vizualizace, náhradní komunikační systém dle obrázků (dle Teacch programu, VOKS programu)
- Pro individuální práci s dětmi jsou vytvořeny vhodně zařízené místnosti, kde mohou děti nerušeně plnit své „úkoly“, či relaxovat.
- MŠ je dostatečně vybavená vhodnými hračkami a pomůckami.
- Spolupráce s rodiči je rozvíjena na bázi vzájemné důvěry. Snažíme se o jednotné a důsledné působení na děti.
- Poskytujeme rodičům rady a kontakty na odborné instituce a zájmové organizace na území města (sdružení ADAM, RAD, HELP), zabývajícími se problematikou zdravotně postižených dětí.
- Po celou dobu pobytu dětí v MŠ spolupracujeme s SPC Ostrava.

4 OBSAH PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A JEHO STRUKTURA PRO ŠKOLNÍ ROK 2012/2013

Dlouhodobý vzdělávací cíl:

Získat samostatnost a základy kompetencí důležitých pro další rozvoj a učení, pro život a vzdělávání s ohledem na stupeň postižení dítěte a z toho vyplývajících zvláštností v oblasti psychiky.

Krátkodobé vzdělávací cíle:

Zajistit dětem prostředí s dostatkem podnětů.

Vést děti k osvojování samostatnosti a schopnosti umět se uplatnit ve společenském životě s důrazem na komunikativní schopnosti a dovednosti.

Speciální cíl:

Reedukace a kompenzace zrakových funkcí formou pleopticko – ortoptických cvičení.

Každá třída zpracovává svůj jedinečný, dětem i učitelkám přizpůsobený třídní vzdělávací program.

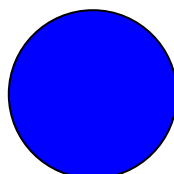
TVP obsahuje: moto a témata pro školní rok.

Tato základní témata, které obsahují specifické vzdělávací cíle, dílčí vzdělávací cíle, činnosti a příležitosti k realizaci dle následujících **obsahových oblastí** s přihlédnutím k věkovým a individuálním zvláštnostem dětí.

4.1 Obsahové oblasti:

1. Poznávám své tělo
2. To jsem já a co už umím
3. To jsem já a kdo jste vy?
4. I já sem patřím
5. Tak tady žiji

4.1.1 Poznávám své tělo

Specifické vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, pohyblivosti, dýchání,..), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- lokomoční (chůze, běh, skoky, poskoky, hody, lezení) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry,..)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti (péče o sebe, o své osobní věci, pořádek,..)
- poznávací činnosti zaměřené k osvojování pojmů a poznatků o zdraví, lidském těle, bezpečí, tělovýchově a sportu
- situace přispívající k osvojování návyků zdravého životního stylu

Očekávané konkretizované výstupy, kompetence, kterých by mělo dítě dosáhnout před zahájením povinné školní docházky:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na ledu, sněhu, ve vodě, v písku..)
- koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb a zpěv
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem,..)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním, materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. nůžkami, tužkami, papírem, barvami, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji,..)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky (zvládat osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat ...)

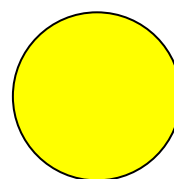
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě,..)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví (výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí, pohoda) a co mu škodí (škodlivé látky a vlivy, nezdravé návyky a závislosti, nemoci, úrazy, nebezpečí hrozící v dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi, neznámými věcmi či jevy,..)
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem,..)

Konkretizované výstupy jsou detailně rozpracovány a sledovány (diagnostické záznamy)

Zásady směřující k úspěchu:

- denní režim vyhovující fyziologickým potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- respekt k individuálním potřebám dětí (odpočinek, spánek, látková výměna, osobní teplo,..)
- dostatečná samostatnost dítěte při pohybových činnostech, dostatek příležitostí k pracovním úkonům
- respektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností, znalost osobních zdravotních problémů dětí
- dostatek spontánních pohybových aktivit, rozmanitá, pravidelná nabídka pohybových činností
- dostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- vhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí a vhodná úprava prostor pro pohybové činnosti
- zařazování vhodných cviků a činností, vhodné oblečení při pohybových činnostech
- dostatek elementárních informací o lidském těle, o zdraví
- vhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy

4.2 To jsem já a co už umím

4.2.1 Jazyk a řeč

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslechu) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluveného projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým,..)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování divadla, filmu, televize
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek

Očekávané konkretizované výstupy, kompetence, kterých by mělo dítě dosáhnout před zahájením povinné školní docházky:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumím)
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu,..)
- vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým

- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonymy, antonyma
- vést rozhovor (poslouchat, nehovořit, je-li třeba, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty
- sledovat očima zleva doprava
- rozlišit některé symboly, porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- rozlišit a znát některá písmena, číslice
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky

Konkretizované výstupy jsou detailně rozpracovány a sledovány (diagnostické záznamy)

Zásady směřující k úspěchu:

- komunikativně bohaté prostředí stimulující komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- dostatek příležitostí k samostatným řečovým projevům (spontánním i řízeným) a přiměřená motivace k nim
- správný jazykový vzor
- odstraňování komunikativních zábran (respektování dětského ostychu, nedonucovat – citlivě vést dítě k hovoru)
- přiměřené využívání audiovizuální, počítačové techniky, nabídka vhodných programů
- volný přístup dětí ke knížkám (vhodné umístění, tak aby na ně dosáhly samy)
- dostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících psaní a čtení

4.2.2 Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně.logickému (pojmovému), rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti, fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování,...)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní manipulace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání,...)

- volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení vnímání, zrakové a sluchové paměti, pozornosti ,..)
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a činnosti zaměřené k řešení problémů, k cvičení paměti (mechanické i logické)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázku, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii,..)

Očekávané konkretizované výstupy, kompetence, kterých by mělo dítě dosáhnout před zahájením povinné školní docházky:

- vnímat všemi svými smysly
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet a to, o čem přemýšlí, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, řadit a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední,..)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, dole, uprostřed, před, za, pod, nad, u, vedle, mezi,.. v prostoru i v rovině), částečně se orientovat v čase
- řešit kognitivní problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, vymýšlet „nápad“
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, hudebních, pohybových či dramatických)

Konkretizované výstupy jsou detailně rozpracovány a sledovány (diagnostické záznamy)

Zásady směřující k úspěchu:

- dostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- dostatečný prostor pro vyjádření a uplatnění tvořivosti a mimoracionálního poznávání
- dostatek prostoru pro rozvoj fantazie a názornosti
- vést k rozvoji schopnosti samostatně pracovat s podněty a informacemi
- dostatek příležitostí a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- dostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí

4.2.3 Sebepojetí, city, vůle

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)
- rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy, prožitky
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- sympatizující a přijímací prostředí, vstřícná komunikace
- činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu
- podpora důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, dostatečné oceňování jeho snahy a úsilí
- přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu
- činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání
- cvičení organizačních schopností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové,..)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- hry na téma rodiny, přátelství,..
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí,..)

Očekávané konkretizované výstupy, kompetence, kterých by mělo dítě dosáhnout před zahájením povinné školní docházky:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- odpovídat za sebe a své jednání ve známých a opakujících se situacích
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech,..
- odhadovat na co stačí a co zvládne, postupně si uvědomovat své nedostatky, přiznat si chybu
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a kontrolovat ji, dokončit, co započalo

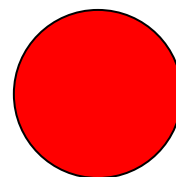
- poslouchat a plnit smysluplné pokyny a slovní příkazy, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, přistupovat na vysvětlená a pochopená pravidla
- zorganizovat hru
- uvědomit si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, spokojenost, strach, smutek, odmítnutí), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost
- , snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu,..)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě, k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací,..)

Konkretizované výstupy jsou detailně rozpracovány a sledovány (diagnostické záznamy)

Zásady směřující k úspěchu:

- vlídné, vstřícné, laskavé a citově bohaté přátelské prostředí, kde má dítě dostatek lásky a porozumění
- dostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- přiměřené nároky na dítě, pozitivní hodnocení
- oceňování úspěchu či úsilí dítěte, častá pochvala
- respektování individuálního tempa, citlivé přerušování činnosti dětí dospělými
- dostatek soukromí, ochrany, jistoty
- vhodné vzory a modely chování (sociální cítění, taktní komunikace, ohleduplnost, tolerance, citlivé vztahy a postoje k okolí)
- dostatek podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

4.3 To jsem já a kdo jste vy?

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině)
- vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti,..)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- dostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování (vstřícná komunikace, ohleduplné chování s porozuměním a tolerancí)
- dostatek různých příležitostí k verbální i neverbální komunikaci dítěte s druhým dítětem i s dospělými
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnost ve dvojicích, ve skupinách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému (komunitní kruh)
- podpora dětského přátelství
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou dítě k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor,..
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi

Očekávané konkretizované výstupy, kompetence, kterých by mělo dítě dosáhnout před zahájením povinné školní docházky:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno dítě do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí,..), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj názor, přijmout jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit spor dohodou
- oprostít se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti, spravedlivě se s ním dělit o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem,..

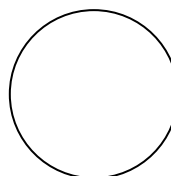
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabším či postiženým dětem, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc,..)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování,..
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Konkretizované výstupy jsou detailně rozpracovány a sledovány (diagnostické záznamy)

Zásady směřující k úspěchu:

- všímavé, přirozené a nenásilné prostředí
- důstojné a pohodové jednání
- dostatek možností ke spolupráci s druhým a komunikaci
- odstraňování nezdravé soutěživosti
- jednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, jejich dodržování – motivující vzor
- dostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- učitelka nevystupuje v roli soudce příliš často
- respektování vzájemných sympatií dětí, podpora dětského přátelství
- vyhovující psychosociálně „bezpečné“ prostředí

4.4 I já sem patřím

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických) produktivních i receptivních
- vytvoření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- kulturní, resp. kultivované a sociálně pohodové prostředí
- každodenní pozitivní vzory chování (zdvořilost, ohleduplnost, citlivost, tolerance)
- příležitosti poznávat mravní hodnoty v jednání lidí (spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost,..)
- příležitost poznávat hodnotu věcí i lidské práce
- příležitosti uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají „správně“, že se mohou chovat neočekávaně, nevkusně, hrubě a ohrožovat pohodu i bezpečí druhých: poučení jak se v takovém případě chovat a jak se chránit
- příležitost podílet se na vymezení společných hodnot a jasných, smysluplných a co do počtu přiměřených pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové činnosti (námětové hry, dramatizace, konstruktivní, výtvarné, pracovní,..), kdy se děti spolupodílejí na činnosti a na jejich výsledcích
- vytváření vkusného, esteticky vyváženého a podnětného prostředí
- přípravy společných zábav a slavností (zvyky, tradice, oslavy, sportovní akce, kulturní programy,..)
- výtvarné, hudební, hudebně pohybové činnosti podněcující rozvoj tvořivosti, estetického vnímání a vyjadřování a třibení vkusu
- estetické a tvůrčí činnosti slovesné, literární a dramatické (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének,..)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- seznamování s lidovou slovesností, literaturou, hudbou, výtvarným uměním, kulturními tradicemi, zvyky,..

Očekávané konkretizované výstupy, kompetence, kterých by mělo dítě dosáhnout před zahájením povinné školní docházky:

- uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dospělými i dětmi (zdravit známé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn
- pochopit, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti, dovednosti

- adaptovat se na prostředí školy i jeho běžné proměny (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se názoru skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a co nesmí (nelhat, nebrat cizí věci, neničit věci kolem sebe, neubližovat, neponižovat, neposmívat se druhým) a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole, na veřejnosti)
- odmítat společensky nežádoucí chování (nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu) a bránit se jeho důsledkům, vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají
- chovat se slušně a zdvořile k dospělým i k dětem, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- zacházet šetrně s hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi,..
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit je (říci, co se mu líbí, co nelíbí, co je babí, nebaví, proč)
- zachycovat skutečnost ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých materiálů, z přírodnin,..)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

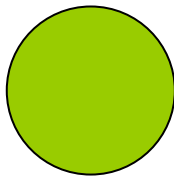
Konkretizované výstupy jsou detailně rozpracovány a sledovány (diagnostické záznamy)

Zásady směřující k úspěchu:

- vkusné podněty, dostatek estetických a etických podnětů, kultivované a estetické prostředí
- správný mravní vzor okolí
- funkční pravidla ve skupině, na jejich vytvoření se dítě podílí, jejich dodržování
- nikdo není zvýhodňován, nikdo není znevýhodňován
- dostatek příležitostí k nápravě nesprávného jednání
- nepřehlížení nevhodné komunikace a jednání mezi dětmi, nežádoucího chování, řešení konfliktu spravedlivým způsobem
- dostatečná ochrana a varování před nebezpečnými vlivy prostředí
- dostatek prostoru k rozvoji uměleckých dovedností a vytváření vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

4.5 Tak tady žiji

Specifické vzdělávací cíle:

- vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije
- osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám
- rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem
- osvojení dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- rozvoj pocitů sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Hlavní činnosti a příležitosti realizace:

- přirozené poznávání rozmanitosti světa, kultury i techniky (v prostředí mateřské školy, vycházky do okolí, výlety)
- zaměřené pozorování a sledování skutečných objektů, jevů a dějů z nejbližšího okolí
- manipulace a experimentace s různými materiály a surovinami
- řešení přirozených a modelových situací
- motivované hrové aktivity, ekohry
- pozorování stavu životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života, poznávání ekosystémů
- smysluplné pracovní činnosti
- pěstitelské a chovatelské činnosti, péče o školní prostředí, školní zahradu, blízké okolí
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění a poslech, objevování)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií
- seznamování s kulturou místa a prostředí, ve kterém dítě žije, poznávání jiných kultur
- poučení o možných nebezpečných vlivech prostředí a o způsobech, jak se chránit

Očekávané konkretizované výstupy, kompetence, kterých by mělo dítě dosáhnout před zahájením povinné školní docházky:

- osvojit si elementární poznatky o sobě, o rodině, o vývoji, životě a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a práci lidí, o přírodě a přírodních jevech, o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí
- orientovat se bezpečně v okolním prostředí, resp. v okolí domova, v prostředí a okolí školy, v obci (ulice, doprava, obchody, lékař a další důležité instituce,..), všimnout si rozmanitosti, změn a dění v nejbližším okolí

- osvojit si elementární poznatky o místě, ve kterém žije, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a kulturách, o zeměkouli, o vesmíru,...
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý –jak svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí,..), tak i svět lidí (tělesné, zdravotní, rasové, etnické, jazykové, národnostní a jiné rozdílnosti)
- porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je nutno v životě počítat
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsob, jakým se chová a žije, ovlivňuje jeho vlastní zdraví a životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek a čistotu, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, neničit okolí, neublížovat živým tvorům,..)
- uvědomovat si, co je nebezpečné (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, se zdraví ohrožujícími látkami, přírodní a povětrnostní jevy, technické objekty a jevy a další situace, s nimiž se dítě může setkat), odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout

Konkretizované výstupy jsou detailně rozpracovány a sledovány (diagnostické záznamy)

Zásady směřující k úspěchu:

- dostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti, v jeho dění a řádu
- dostačující a přiměřené informace, dostatečné odpovědi na otázky dětí
- rozmanitá a různorodá nabídka činností, podnětné a pestré obměňování prostředí, prostředí přehledné, upravené, uspořádané
- dostatek experimentálních činností
- dostatek pozornosti prevence vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- dodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- vhodný příklad dospělých
- akceptování a diskuse o existujících problémech a aktuálním dění

4.6 Aktivity nad rámec hlavních výchovně vzdělávacích činností

4.6.1 Plán odpoledních akcí pro rodiče s dětmi

Ve školním roce 2012/2013 budou společné akce zaměřeny na rozvíjení estetického cítění, vnímání a vyjadřování, na rozvoj představivosti, fantazie, prosociálního chování, interaktivních a komunikativních dovedností, hrubé a jemné motoriky, na environmentální výchovu a prevenci patologických jevů v MŠ

- **Září** – informativní schůzka pro rodiče (seznámení s obsahem ŠVP, plán přerušení provozu MŠ, informace o ortoptickém cvičení,...)
Brigáda –úprava školní zahrady
- **Říjen**
  - Brigáda –hrabání školní zahrady
- **Listopad** – „Hellowenské strašení“ – výroba lampionů a průvod
- **Prosinec** – „Mikulášská nadílka“, spolupráce se ZŠ Těrlicko
  - „Vánoční besídka“ (společné posezení u stromečku, připomenutí vánočních tradic, zpěv koled,...)
  - posezení s čelními představiteli města
- **Leden** - beseda o předškolácích „Co by mělo dítě zvládat než půjde do školy“ (problematika školní připravenosti a školní zralosti)
- **Únor** – „Karneval“ (tanec, soutěžení, zábava)
- **Březen** – „Velikonoční odpoledne – zdobení kraslic tradičními i netradičními technikami.
- **Duben** – „pomlázka“ (připomenutí tradic velikonočních svátků)
„Den pro mého tátu“ – sportovně zaměřené odpoledne pro děti a tatínky
- **Květen** – vystoupení pro maminky (zpěv, tanec, umělecký přednes)
- **Červen** – „Rozloučení se školáky“
- „ Sportovní odpoledne“ – oslava dne dětí

Kromě těchto akcí budou v rámci školy probíhat jednou měsíčně společná dopoledne dětí všech oddělení.

- „Děti hrají dětem“ – divadelní, pěvecké nebo taneční představení 2 krát během roku

- divadelní představení pro děti „Duo Šamšula“ 3– 4* během roku (11. září, 21. února, květen)
- „Kručky k bezpečí“ – prevence patologických jevů – beseda s policisty
- „setkání s hasiči“ – ukázka práce HZS na školní zahradě
- Canystrapie
- „Bubnování“ – hra na bongu
- „Lučištníci“ – vystoupení profesionálů
- A další projekty navržené dětmi, učitelkami, rodiči

Ve školním roce 2012/2013 budou pravidelně od měsíce října do června v odpoledních hodinách (14.30- 15.30) v MŠ realizovány bezplatné výtvarné, taneční a řečové aktivity s dětmi. V rámci těchto aktivit se budou děti věnovat tanci, netradičním výtvarným technikám, rozvoji komunikačních schopností atd – viz plány jednotlivých aktivit. Dále pružně reagujeme na aktuální dění kolem nás, na náměty dětí a v průběhu školního roku mohou proběhnout i další neplánované projekty a aktivity.

Plán divadelních představení „DUO ŠAMŠULA“

11.9. 2012 „Lesní skřítkci a ztracené hračky“

21.2.2013 „Klauni v cirkuse“

květen.2013 „Opičky.“

Přesný termín a téma nejsou doposud stanoveny

Vstupné 40 Kč

Začátek představení v 10.15 hod

4.6.2 Odpolední řečové aktivity

Kde: Ve třídě „Broučků“

Kdy: Středa 14,30 – 15,30 hod

Vede: Logopedické vedení – log. asistent, uč. Pavla Jurečková

Sledovaný cíl: Rozvoj slovní zásoby a řečových schopností dětí

Vedení ke správné výslovnosti (nápodobou, správným postavením mluvidel, gymnastikou jazyka)
Náprava lehké dyslálie

Náplň:

Hry se slovy

- vytváření rýmů
- rytmizace slov, určování počtu slabik
- tvoření slov na dané hlásky
- synonyma, antonyma

Rozvoj souvislého vyjadřování

- dokončování vět
- vymýšlení krátkých příběhů
- vyprávění zážitků
- popis obrázků, věcí

Procvičování jemné motoriky ve spojení s říkadly, písněmi

Uplatňování prvků „Metody dobrého startu“

A mnohé další ...

4.6.3 Tanečně pohybové aktivity

Kde: třída Broučků

Kdy: od října 2012, úterky 14.30-15.30

Vede: Bc. Andrea Martincová

Cíle:

- Podporování správného držení těla
- Rozvíjení svalové a pohybové koordinace
- Rozvoj citu pro rytmus a lásky k hudbě.
- Seznámení se se základy orientálního tance, s indickými, arabsko-španělskými i afro rytmy

4.6.4 Výtvarné aktivity

Kde: Ve třídě „Zajíčků“

Kdy: Od října každý čtvrtek 14,30 – 15,30 hod

Vede: Bc. Dybová Jiřina a Farná Kateřina

Náplň:

- vytváření z keramické hlíny
- práce s barvou – zapouštění barev, otiskování, malování na sklo, kombinování barev
- papírové tvoření – vystřihování, vytrhávání, mačkání
- výroba sádrových odlitků
- Twist Art
- ubrousková technika
- tvoření z přírodnin a jiných materiálů
- batikování a tisk na textil
- modelování ze samotvrdnoucí hmoty, zdobení
- tvorba prostorových i plošných výrobků

Cíle:

Rozvoj estetického citění
Procvičování jemné motoriky ruky
Seznámení s různými možnostmi využití výtvarných materiálů
Nebát se výtvarně vyjádřit své fantazijní představy

Výrobky dětí budou použity jako výzdoba, dárky pro sponzory školy, rodiče a seniory.

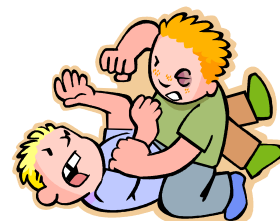
4.7 Program environmentálního vzdělávání, výchovy a os

1. Vést děti ke zkoumání a uvědomování si vztahů člověka a prostředí. Přispět k tomu, aby pochopily, že prostředím je všechno kolem nás – lidé, společnost i příroda. Rozvíjet orientaci dětí v jednoduchých jevech a dějích, které je bezprostředně obklopují, snažit se o to, aby byly schopné zhodnotit, zvažovat rizika a přínosy a podle toho jednat.

Zdůrazňovat odpovědnost za důsledky svého chování ve vztahu k prostředí, učit děti zvládat některé dovednosti k jeho ochraně a tvorbě a tak se podílet na péči o životní prostředí:

- vytvoření koutků živé přírody,
  - zhotovení budky nebo krmítka pro ptáky, jejich umístění na oknech a školní zahradě,
  - péče o rostliny ve třídě,
  - účast v soutěži ve sběru papíru „Sbíráme s panem Popelou“
  - šetření energií, vodou (dětí samy stanoví pravidla pro šetření vodou),
  - sledování stavu životního prostředí jeho vlivu na kvalitu života – smogová situace, voda v potůčku, kultivovanost blízkého lesa,
2. Účastnit se vzdělávacích akcí pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu.
  3. a) Zvyšovat ekologické vědomí zaměstnanců předáváním aktuálních poznatků z odborných seminářů, knih, časopisů.
b) Získané poznatky dle možnosti uvádět v praxi.
  4. Při utváření odpovědných postojů k životnímu prostředí spolupracovat s rodičovskou veřejností organizováním společných akcí – zvelebování mateřské školy, účast na ekologicky zaměřených akcích města, organizování brigád k úpravě zahrady a okolí MŠ.
  5. Zapojení dětí v rámci celoškolské aktivity při péči o školní záhonek a zahrady

4.8 Program prevence sociálně patologických jevů

1. Vést děti k přátelskému, ohleduplnému citlivému chování k druhým při každodenních spontánních i řízených činnostech (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje) prevence šikany
2. Umět dát najevo, že je nám chování, jednání nepříjemné, (doteky)
3. Umět odmítnout nepříjemnou komunikaci - prevence šikany
4. Vytvářet povědomí o pomáhajících profesích, vědět koho můžu požádat o pomoc
5. Utváření odpovědných postojů při komunikaci s cizími lidmi (neodejít s někým, koho neznám, neotevřít dveře cizím lidem,..)
6. Utváření představ o nebezpečných věcech a jevech (nebrat do rukou nebezpečné předměty – injekční stříkačky, zapalovač, zápalky, nůž, atd., nadávat do úst plody keřů, stromů, předměty)

5 VNITŘNÍ EVALUACE A HODNOCENÍ ŠKOLY

- metody hodnocení a evaluace
- prostředky evaluace
- kritéria pro hodnocení pedagogů a jejich vzdělávací činnosti
- kritéria pro hodnocení provozních pracovníků
- kritéria pro hodnocení na úrovni třídy (součástí třídní dokumentace)
- témata evaluace

5.1 Metody hodnocení a evaluace pedagoga

- pozorování, opakované pozorování
- rozhovor s dítětem, rozhovor s rodiči, konzultace s ostatními odborníky
- diskuse
- rozbor herních aktivit dítěte
- rozbor procesu učení (vhodné využití didaktických her a testů)
- rozbor jazykových projevů (úroveň komunikace)
- rozbor, analýzy prací – výtvorů dítěte (kresby, pracovní výrobky)
- rozbor osobní dokumentace dítěte (diagnostické záznamy, individuální plán)
- anamnézy (rodinná i osobní)
- sociometrické metody (rozbor chování a jednání ve skupině, vztahy, postavení dítěte ve skupině apod.)
- analýza vlastní pedagogické aktivity

5.2 Metody hodnocení a evaluace ředitelky:

- rozhovory, konzultace
- diskuse
- hospitace, pohospitační rozbor
- pozorování
- analýza třídní a školní dokumentace
- analýza programů, projektů
- kontrola
- dotazník
- anketa
- rozbor mediálních ohlasů
- porovnávání výsledků s plánovanými cíli
- analýza vlastní pedagogické a řídicí práce

5.3 Prostředky evaluace:

- sledování a vyhodnocování funkčnosti ŠVP (vzhledem k zaměstnancům a dětem) – min. 1x ročně
- průběžné porovnávání a vyhodnocování ŠVP vzhledem k požadavkům RVP průběžné vyhodnocování zpracování TVP a jejich funkčnosti, porovnávání s požadavky ŠVP, optimalizace (písemné záznamy o diskusích k TVP, kontrolách ředitelkou a úpravách, jednání v praxi i poradách – průběžně)
- průběžné sledování a hodnocení respektování podmínek (materiálních, hygienických, personálních, psychohygienických, organizace a provozu školy a podmínek k zajištění

bezpečnosti a ochrany zdraví dětí) –zápisy do knihy oprav, do zprávy BOZP, do hospitačních zápisů, zápisů o kontrole

- sledování a hodnocení kvality práce provozních zaměstnanců (zápisy do záznamů kontrol provozních pracovníků)
- sledování a hodnocení kvality práce pedagogických zaměstnanců školy = kontrolní a hospitační činnost (zápisy do archů „Záznam o hospitaci, záznam o kontrole“)
- individuálně pedagogická a speciálně pedagogická diagnostika
- průběžná kontrola realizace hodnocení dětí a vedení diagnostických záznamů uč. a jejich zpětné využití – řešení problematiky na pedagogických poradách
- průběžné hodnocení (evaluace) vzdělávacího procesu školy – hodnocení učitelek, hodnocení ředitelky, porovnávání vzhledem k plánovaným záměrům, ústně na ped. radách, 2* ročně písemně
- závěrečné (pololetní a roční) zhodnocení vzdělávacího procesu školy – porovnání průběhu a výsledků vzdělávání se vzdělávacími cíli ŠVP a s cíli RVP
- sledování a hodnocení spolupráce školy s ostatními institucemi a odborníky
- hodnocení vlastní práce (ředitelka)
- kontroly dodržování vnitřních norem školy, pracovního a organizačního řádu školy a plnění pracovní náplně
- kontroly vedení třídní a jiné svěřené dokumentace

5.4 Kritéria pro hodnocení pedagogů a jejich vzdělávací činnosti:

- veškerá pedagogická činnost odpovídá poslání (filosofii) školy
- dostatečné naplňování průběžných a konkrétních vzdělávacích cílů daných ŠVP
- je zajištěn pravidelný rytmus a řád, který je dostatečně flexibilní, respektuje potřeby dětí a aktuální situaci
- děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku
- děti mají dostatek pohybu na zahradě i v MŠ
- pedagogové respektují individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí
- děti se cítí v MŠ bezpečně, jistě, spokojeně
- nově příchozí děti mají možnost postupné adaptace
- pedagogové respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové, individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování
- děti nejsou zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem
- všechny děti mají v MŠ stejné postavení, žádné není zvýhodňováno ani znevýhodňováno
- nikdo není zesměšňován, podceňován
- volnost a svoboda dětí je dobře vyvážena s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád
- pedagogický styl učitelek je podporující, sympatizující, počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte
- s dětmi není zbytečně manipulováno, zbytečně se neorganizují
- nepodporuje se nezdravá soutěživost

- pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatnosti, dostatečně chválí a pozitivně hodnotí
- ve vztazích mezi sebou a dětmi pěstuje vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu, vzájemnou pomoc a podporu, uč. se chová důvěryhodně a spolehlivě
- dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů, třída je vedena ke vzájemnému přátelství
- pedagog se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a vandalismu)
- prostorové uspořádání třídy vyhovuje nejrozličnějším skupinovým a individuálním činnostem dětí
- hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samy brát a uklízet
- pedagogové pečují o to, aby děti měly dostatek tekutin v průběhu celého dne, snaží se o maximální pitný režim všech dětí
- pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání
- děti nacházejí potřebný klid, bezpečí a soukromí
- poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený
- děti mají dostatek prostoru i času pro spontánní hru
- veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činnosti, pracovaly svým tempem
- učitelky vytváří podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti
- učitelky dostatečně dbají na soukromí dětí (pokud to děti potřebují, mají možnost se uchýlit do klidného koutu a neúčastnit se společných činností)
- rehabilitační a kompenzační, ale i jiné pomůcky jsou plně využívány
- plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí
- spojování tříd je maximálně omezeno v ranních i odpoledních hodinách
- pedagog zve ke spolupráci rodiče
- evaluační činnost učitelky je smysluplná, užitečná a z jejich výsledků vyvozuje závěry pro svou další práci
- pedagogové dbají o svůj další odborný růst, soustavně se vzdělávají
- pedagogové jednají, chovají se profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškol. dětí
- ve vztazích s rodiči se snaží o oboustrannou důvěru a otevřenost, jsou vstřícní, ochotní spolupracovat, spolupráce je na úrovni partnerství
- pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektují rodinu a snaží se jí porozumět a vyhovět
- pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dětí i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji učení, domlouvají se o spol. postupu při jeho výchově a vzdělávání
- pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech, jednají s rodiči ohleduplně, taktně, diskrétně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi, nezasahují do života a soukromí rodin, varují se přílišné horlivosti a poskytování rad

5.5 Kritéria pro hodnocení provozních pracovníků:

- plní všechny své úkoly dané pracovní náplní
- dodržují organizační řády školy, pracovní dobu
- dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek udržují čisté, zdravotně nezávadné, bezpečné, estetického vzhledu
- zahrada MŠ je dostatečně posekaná a upravená tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové a další aktivity
- všechny venkovní i vnitřní prostory školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů
- dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, je zachována skladba jídelničky, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají dostatek tekutin, mezi jídly je dodržován vhodný interval, děti se do jídla nenutí
- je zajištěn pravidelný rytmus a řád, který je dostatečně flexibilní, respektuje potřeby dětí a aktuální situace
- s dětmi se zbytečně nemanipuluje, zbytečně se neorganizují
- zaměstnanec se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatnosti, dostatečně chválí a pozitivně hodnotí
- spolupracují s ředitelkou školy, učitelkami, aktivně se podílejí na nadstandardních aktivitách a akcích školy
- jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí)
- ve vztazích mezi zaměstnanci a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat, spolupráce je na základě partnerství
- zaměstnanci chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech, jednájí s rodiči ohleduplně, taktně, diskrétně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi, nezasahují do života a soukromí rodin
- zaměstnanci sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektují rodinu a snaží se jí porozumět a vyhovět

5.6 Kritéria pro hodnocení dítěte (v diagnostickém záznamu dítěte)

- adaptabilita:
- návyky a dovednosti v oblasti samostatnosti a sebeobsluhy:
- zraková hygiena – stupeň zvládnutí
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností

- tělesná a pohybová zdatnost
- manipulační dovednosti
- rozvoj sebevědomí, zdravé sebedůvěry
- schopnost spolupráce, komunikace, akceptování druhých
- rozvoj mravního, estetického cítění, mezilidských a morálních hodnot
- kulturně společenské návyky
- úroveň kulturně estetických dovedností
- poznávací schopnosti a funkce
- myšlenkové operace
- představivost a fantazie

5.7 Témata evaluace školy

Témata evaluace školy jsou navrhována na červnové pracovní nebo pedagogické poradě. Na první poradě v následujícím školním roce jsou závazně stanovena. Rovněž je stanoven tým pracovníků, kteří za tuto evaluaci školy zodpovídají, kteří jsou pouze nápomocni při její realizaci. Témata a odpovědnost jsou součástí přílohy „Organizace školy pro konkrétní školní rok – roční plán“

6 ZPŮSOBY A FORMY VEDEMÍ TŘÍDNÍ DOKUMENTACE

Pedagogičtí pracovníci jsou povinni vést tuto třídní dokumentaci:

Každodenní záznamy:

1. třídní kniha

2. ranní filtr
3. docházka dětí
4. hodnocení činnosti dětí
5. výkaz stravování

Týdenní záznamy:

1. týdenní plán
2. hodnocení činnosti dětí za toto období

Měsíční záznamy:

1. plán časově omezených témat
2. evaluace činností dětí za toto období (součástí diagnostických záznamů o dětech)
3. průměrná docházka (součástí třídní knihy)
4. diagnostické záznamy o dětech

Pololetní záznamy:

pololetní evaluace činností dětí, aktivit třídy, úspěchy, neúspěchy,...dle dohodnutých kritérií

Roční záznamy:

celoroční evaluace činnosti třídy dle dohodnutých kritérií

Dle potřeby:

zápisy do knihy úrazů

V Havířově, dne 28.8.2012

ředitelka
Mgr. Šárka Chobotová

